

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA LOMLOE

Centro educativo

Código	Centro	Concello	Ano académico
15026121	IES Plurilingüe Xosé Neira Vilas	Oleiros	2023/2024

Área/materia/ámbito

Ensinanza	Nome da área/materia/ámbito	Curso	Sesións semanais	Sesións anuais
Bacharelato	Grego II	2º Bac.	4	116

Réxime

Réxime xeral-ordinario

Contido	Páxina
1. Introducción	3
2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias	4
3.1. Relación de unidades didácticas	5
3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas	6
4.1. Concrecións metodolóxicas	15
4.2. Materiais e recursos didácticos	16
5.1. Procedemento para a avaliación inicial	17
5.2. Criterios de cualificación e recuperación	17
6. Medidas de atención á diversidade	19
7.1. Concreción dos elementos transversais	19
7.2. Actividades complementarias	20
8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro	21
8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora	21
9. Outros apartados	22

1. Introducción

Para levar a cabo o deseño desta programación tivos en conta tanto o Currículo do Bacharelato, por suposto, como as indicacións da CiUG acerca dos contidos e dos exercicios da proba de Grego II nas ABAU.

Unidades didácticas (UD)

Así pois, organizamos os contidos dos catro bloques do currículo en unidades didácticas que compatibilicen os de carácter literario, os gramaticais e os de tradución, a razón de unha unidade didáctica por trimestre.

Na primeira destas unidades didácticas abordaranse aspectos de lingua grega como a declinación de substantivos e adxectivos, e a conxugación verbal no tema de presente. No tocante a literatura, na primeira unidade didáctica estudiaremos o xénero épico.

Na segunda unidade didáctica traballaránse os demais tempos verbais (o Aoristo sobre todo) e continuaránse aprendendo vocabulario e vendo literatura: será o turno da lírica arcaica e máis da traxedia.

Por último, na terceira unidade didáctica estudaránse as formas nominais do verbo e as construcións sintácticas aparelladas a elas, coma o xenitivo absoluto ou as oracións de accusativus cum infinitivo. Na parte de literatura veremos a comedia e falaremos das obras en concreto que conforman a selecta de textos para as ABAU: a Biblioteca, de Apolodoro, e a Anábasis e máis as Helénicas, de Xenofonte.

Os helenismos, no canto de conformar unha unidade didáctica por si mesmos, estarán presentes en todas as unidades didácticas, de maneira que se volva sobre eles ao longo de todo o curso.

Criterios de avaliación. Distinguiremos entre as cualificacións de avaliación e a cualificación final ordinaria.

Cualificación de cada avaliación: A cualificación de cada avaliación sustentárase, por unha banda, nun 75% en probas obxectivas destinadas a constatar a adquisición dos contidos de cada unha das UD; e, pola outra, basearase nun 25% en táboas de indicadores que axuden a comensurar os froitos da realización de tarefas avaliábeis tanto na aula coma fóra dela, así como a avaliar a lectura dunha obra literaria ou dunha parte dela relacionada cos contidos de literatura previstos para esta materia.

Cualificación final ordinaria: A natureza lingüística da maior parte dos contidos desta materia convida a levar a cabo unha avaliación continua, na que cada avaliación trimestral teña máis peso na nota final cá precedente; isto é así porque os contidos dunha unidade son tratados na seguinte e así sucesivamente. Así pois, a 1ª UD supón un 16,66 % da nota final, a 2ª UD aporta un 33,33 % da nota, e 3ª UD engaden o outro 50 % da cualificación final.

Metodoloxía. A metodoloxía a empregar nesta materia vén en certa maneira marcada polo tipo de exercicios que ten que resolver o alumnado de Grego II nas ABAU. Como,

non obstante, este alumnado vén de aprender grego en 1º de Bacharelato a través dunha metodoloxía activa, parece aconsellable non abandonar o método comunicativo de súpeto ao iniciar 2º de Bacharelato, senón facer unha transición paulatina ao longo do curso cara a metodoloxía de análise e tradución. Mentres agardamos ás novidades que están por vir respecto do novo modelo de exame de ABAU, manteremos un curso máis esta estratexia que tan bos froitos dá, pois traballar todo o curso analizando e traducindo textos e algo terriblemente aburrido tanto para os alumnos coma para o profesor, á par que estéril, fóra do que é o adestramento para a proba da ABAU.

Avaliación da práctica docente: Finalmente, no que atinxe á avaliación da práctica docente, nesta programación propónse o desenvolvemento e utilización de enquisas ao alumnado para medir certos parámetros. A experiencia docente propia di que este método é moi recomendable dado que dá ao profesorado dun modo rápido unha radiografía xeral da percepción que o alumnado ten dos aspectos considerados na enquisa.

2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias

Obxectivos	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX1 - Comprender e/ou producir textos gregos de dificultade crecente e xustificar a súa comprensión e/ou produción, identificando e analizando os aspectos básicos da lingua grega, as unidades lingüísticas e reflexionando sobre elas mediante a comparación coas linguas de ensino e con outras linguas do repertorio individual do alumnado, en especial e cando sexa posible co grego moderno, e poñendo en práctica, se se considera oportuno, habilidades comunicativas tanto orais como escritas, para realizar unha lectura comprensiva, directa e eficaz e unha interpretación razoada do seu contido e, de ser o caso, unha produción oral e/ou escrita correcta.	1-2	2	1-2					
OBX2 - Distinguir os étimos e formantes gregos presentes no léxico de uso cotián, identificando os cambios semánticos que tivesen lugar e establecendo unha comparación coas linguas de ensino e outras linguas do repertorio individual do alumnado, en especial e cando sexa posible co grego moderno, para deducir o significado etimolóxico do léxico coñecido e os significados de léxico novo ou especializado.		2-3	1		50			

Obxectivos	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX3 - Ler, interpretar e comentar textos gregos de diferentes xéneros e épocas, asumindo o proceso creativo como complexo e inseparable do contexto histórico, social e político e das súas influencias artísticas, para identificar a súa xenealoxía e a súa achega á literatura europea.	4							1-2
OBX4 - Analizar as características da civilización grega no ámbito persoal, relixioso e sociopolítico, adquirindo coñecementos sobre o mundo heleno e comparando criticamente o presente e o pasado, para valorar as achegas do mundo clásico grego á nosa contorna como base dunha cidadanía democrática e comprometida.	3	3		1	31	1		
OBX5 - Valorar criticamente o patrimonio histórico, arqueolóxico, artístico e cultural herdado da civilización grega, promovendo a súa sustentabilidade e recoñecéndoo como produto da creación humana e como testemuño da historia, para explicar o legado material e inmaterial grego como transmisor de coñecemento e fonte de inspiración de creacións modernas e contemporáneas.	3			2		1-4	1	1-2

Descrición:

3.1. Relación de unidades didácticas

UD	Título	Descrición	% Peso materia	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
1	Gramática e textos I. Repaso e ampliación da morfoloxía nominal e pronominal de Grego I. A épica. Helenismos I.	Xunto cos contidos transversais de mitoloxía, legado da antiga Grecia e máis os helenismos, que impartirán en cada UD, estudiaremos nesta primeira UD: a morfoloxía nominal correspondente ás tres declinacións, aproveitando a ocasión para aumentar o vocabulario. Impartirase a parte de literatura correspondente ao xénero épico.	17	40	X		
2	Gramática e textos II. Repaso e ampliación de morfoloxía verbal. A lírica arcaica e a traxedia. Helenismos II.	Xunto cos contidos transversais de mitoloxía, legado da antiga Grecia e máis os helenismos, que impartirán en cada UD, estudiaremos nesta segunda UD: a morfoloxía pronominal e a morfoloxía verbal nas súas formas persoais. No tocante á literatura chega o turno da poesía lírica e da traxedia.	33	36		X	

UD	Título	Descrición	% Peso materia	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
3	Gramática e textos III. Morfoloxía verbal: as formas non persoais do verbo. Construcións sintácticas gregas: o xenitivo absoluto. Os textos da selecta da CiUGA. A comedia e a historiografía.	Xunto cos contidos transversais de mitoloxía, legado da antiga Grecia e máis os helenismos, que impartirán en cada UD, estudiaremos nesta terceira UD: as formas non persoais do verbo e as construcións sintácticas a elas aparelladas, como son o infinitivus cum accusativo ou o xenitivo absoluto.	50	40			X

3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas

UD	Título da UD	Duración
1	Gramática e textos I. Repaso e ampliación da morfoloxía nominal e pronominal de Grego I. A épica. Helenismos I.	40

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.1 - Realizar traducións directas e/ou inversas de textos ou fragmentos de dificultade adecuada e progresiva con corrección ortográfica e expresiva, identificando e analizando unidades lingüísticas regulares da lingua e apreciando variantes e coincidencias con outras linguas coñecidas.	Realizar traducións directas e/ou inversas de textos de dificultade adecuada realizando análise morfolóxica dos elementos nominais e apreciando variantes e coincidencias con outras linguas coñecidas.	PE	67
CA1.2 - Seleccionar de maneira progresivamente autónoma o significado apropiado de palabras polisémicas e xustificar a decisión, tendo en conta a información cotextual ou contextual e utilizando ferramentas diversas de apoio ao proceso de tradución en distintos soportes.	Seleccionar de maneira progresivamente autónoma o significado apropiado de palabras, tendo en conta a información cotextual ou contextual.		
CA1.4 - Realizar a lectura directa de textos gregos de dificultade adecuada identificando as unidades lingüísticas máis frecuentes da lingua grega, comparándoas coas das linguas do repertorio lingüístico propio e asimilando os aspectos morfolóxicos, sintácticos e léxicos do grego.	Realizar a lectura directa de textos gregos de dificultade adecuada identificando as unidades lingüísticas máis frecuentes da lingua grega, asimilando os aspectos morfolóxicos, sintácticos e léxicos do grego.		
CA2.1 - Deducir o significado etimolóxico dun termo de uso común e inferir o significado de termos de nova aparición ou procedentes de léxico especializado aplicando estratexias de recoñecemento de étimos e formantes gregos atendendo aos cambios fonéticos, morfolóxicos ou semánticos que tivesen lugar.	Deducir o significado etimolóxico dun termo de uso común e inferir o significado de termos de nova aparición.		
CA3.2 - Analizar e explicar os xéneros, temas, tópicos e valores éticos ou estéticos de obras ou fragmentos literarios gregos comparándoos con obras ou fragmentos literarios de épocas e culturas posteriores, desde un enfoque intertextual.	Analizar e explicar os xéneros, temas, tópicos e valores éticos ou estéticos de obras ou fragmentos literarios gregos.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.3 - Identificar e definir palabras gregas que designan conceptos fundamentais para o estudo e comprensión da civilización helena, e que implican coñecementos léxicos e culturais.	Identificar e definir palabras gregas que designan conceptos fundamentais para o estudo e comprensión da civilización helena.		
CA1.3 - Revisar e emendar de maneira progresivamente autónoma as propias traducións e as dos compañeiros e compañeiras, realizando propostas de mellora e argumentando os cambios con terminoloxía especializada a partir da reflexión lingüística.	Revisar e emendar de maneira progresivamente autónoma as propias traducións.		
CA1.5 - Rexistrar os progresos e dificultades de aprendizaxe da lingua grega, seleccionando as estratexias máis adecuadas e eficaces para superar esas dificultades e consolidar a súa aprendizaxe, realizando actividades de planificación da propia aprendizaxe, autoavaliación e coavaliación, como as propostas no Portfolio Europeo das Linguas (PEL) ou nun diario de aprendizaxe, facéndoos explícitos e compartíndoos.	Rexistrar os progresos e dificultades de aprendizaxe da lingua grega, seleccionando as estratexias máis adecuadas e eficaces para superar esas dificultades.		
CA1.6 - Interpretar e comentar textos e fragmentos literarios de diversa índole e de crecente complexidade, aplicando estratexias de análise e reflexión que impliquen mobilizar a propia experiencia, comprender o mundo e a condición humana e desenvolver a sensibilidade estética e o hábito lector.	Interpretar e comentar textos e fragmentos literarios de diversa índole e de crecente complexidade.		
CA1.7 - Extraer, analizar e reflectir oralmente ou, preferentemente, por escrito e, a poder ser, en grego, mediante paráfrases simples, as ideas principais dos textos obxecto de traballo.	Extraer, analizar e reflectir oralmente ou, preferentemente, por escrito e, a poder ser, en grego, mediante paráfrases simples, as ideas principais dos textos obxecto de traballo.	TI	33
CA1.8 - Planificar e participar, cando se considere necesario, en diálogos breves e sinxelos sobre os contidos dos textos obxecto de traballo, coa finalidade de facilitar a súa comprensión integral.	Participar en diálogos breves e sinxelos en grego sobre os contidos dos textos obxecto de traballo, coa finalidade de facilitar a súa comprensión integral.		
CA2.2 - Explicar a relación do grego coas linguas modernas, analizando os elementos lingüísticos comúns de orixe grega e utilizando con iniciativa estratexias e coñecementos das linguas e linguaxes que conforman o repertorio propio.	Explicar a relación do grego coas linguas modernas, analizando os elementos lingüísticos comúns de orixe grega		
CA3.1 - Interpretar e comentar textos e fragmentos literarios de diversa índole e de crecente complexidade, aplicando estratexias de análise e reflexión que impliquen mobilizar a propia experiencia, comprender o mundo e a condición humana e desenvolver a sensibilidade estética e o hábito lector.	Interpretar e comentar textos e fragmentos literarios de diversa índole e de crecente complexidade		
CA3.4 - Investigar aspectos do legado da civilización grega no ámbito persoal, relixioso e sociopolítico localizando, seleccionando, contrastando e reelaborando información procedente de diferentes fontes, calibrando a súa fiabilidade e pertinencia e respectando os principios de rigor e propiedade intelectual.	Investigar aspectos do legado da civilización grega no ámbito persoal, relixioso e sociopolítico, seleccionando, contrastando e reelaborando información procedente de diferentes fontes.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA4.1 - Investigar aspectos do legado da civilización grega no ámbito persoal, relixioso e sociopolítico localizando, seleccionando, contrastando e reelaborando información procedente de diferentes fontes, calibrando a súa fiabilidade e pertinencia e respectando os principios de rigor e propiedade intelectual.	Investigar aspectos do legado da civilización grega no ámbito persoal, relixioso e sociopolítico, seleccionando, contrastando e reelaborando información procedente de diferentes fontes.		
CA4.2 - Identificar e explicar o legado material e inmaterial da civilización grega como fonte de inspiración, analizando producións culturais e artísticas posteriores.	Identificar e explicar o legado material e inmaterial da civilización grega como fonte de inspiración, analizando producións culturais e artísticas posteriores.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Unidades lingüísticas da lingua grega. - Concepto de lingua flexiva: flexión nominal e pronominal (sistema casual e declinacións); flexión verbal (afondamento na tipoloxía do verbo grego). - Sintaxe oracional: afondamento nas funcións básicas e sintaxe dos casos. - Estruturas oracionais. A concordancia e a orde de palabras en oracións simples e oracións compostas. - A tradución: técnicas, procesos e ferramentas. - A análise morfosintáctica como ferramenta de tradución. - Aceptación do erro como parte do proceso de aprendizaxe e actitude positiva de superación. - Destrezas comunicativas do uso da lingua grega. - Estratexias para a planificación e produción de textos orais ou, preferentemente, escritos. - Funcións comunicativas adecuadas aos textos obxecto de traballo: reformular e/ou resumir textos escritos. - Léxico común nos textos e autores obxecto de traballo, así como fraseoloxía básica para a expresión oral en grego de preguntas básicas sobre o contido do texto e/ou a gramática. - Estratexias básicas conversacionais para iniciar, manter e rematar a comunicación, tomar e ceder a palabra, pedir e dar aclaracións e explicacións etc. - Léxico grego e plurilingüismo. - Procedementos de composición e derivación na formación de palabras gregas. - Lexemas, prefixos e sufixos de orixe grega no léxico de uso común e nos léxicos especializados doutros campos. - Significado e definición de léxico nas linguas do repertorio lingüístico do alumnado, reflexión sobre o significado etimolóxico e o significado semántico. - Técnicas para a elaboración de familias léxicas e dun vocabulario básico grego de frecuencia. - O significado etimolóxico das palabras e recoñecemento da importancia do uso adecuado do vocabulario como instrumento básico na comunicación. - Expresións e léxico específico básico para reflexionar e compartir a reflexión sobre a comunicación, a lingua, a aprendizaxe e as ferramentas de comunicación e aprendizaxe (metalinguaxe).

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Etapas, vías e soportes de transmisión da literatura grega. - A transmisión textual grega como patrimonio cultural e fonte de coñecemento a través de diferentes culturas e épocas. Soportes e materiais de escritura: tipos e preservación. O comercio librario no mundo antigo. A lectura en voz alta. - Principais xéneros e autores da literatura grega: orixe, tipoloxía, cronoloxía, características, temas, motivos e tradición. - Técnicas para o comentario e análise lingüística e literaria dos textos literarios gregos. - Analogías e diferenzas entre os xéneros literarios gregos e os da literatura actual. - A literatura como fonte de pracer e de coñecemento do mundo. - A mitoloxía clásica e a súa persistencia en manifestacións literarias e artísticas. - As representacións e festivais teatrais, a súa evolución e persistencia na actualidade.

UD	Título da UD	Duración
2	Gramática e textos II. Repaso e ampliación de morfoloxía verbal. A lírica arcaica e a traxedia. Helenismos II.	36

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.1 - Realizar traducións directas e/ou inversas de textos ou fragmentos de dificultade adecuada e progresiva con corrección ortográfica e expresiva, identificando e analizando unidades lingüísticas regulares da lingua e apreciando variantes e coincidencias con outras linguas coñecidas.	Realizar traducións directas e/ou inversas de textos de dificultade adecuada realizando análise morfolóxica dos elementos verbais e apreciando variantes e coincidencias con outras linguas coñecidas.	PE	71
CA1.2 - Seleccionar de maneira progresivamente autónoma o significado apropiado de palabras polisémicas e xustificar a decisión, tendo en conta a información cotextual ou contextual e utilizando ferramentas diversas de apoio ao proceso de tradución en distintos soportes.	Seleccionar de maneira progresivamente autónoma o significado apropiado de palabras, tendo en conta a información cotextual ou contextual.		
CA1.4 - Realizar a lectura directa de textos gregos de dificultade adecuada identificando as unidades lingüísticas máis frecuentes da lingua grega, comparándoas coas das linguas do repertorio lingüístico propio e asimilando os aspectos morfolóxicos, sintácticos e léxicos do grego.	Realizar a lectura directa de textos gregos de dificultade adecuada identificando as unidades lingüísticas máis frecuentes da lingua grega, asimilando os aspectos morfolóxicos, sintácticos e léxicos do grego.		
CA2.1 - Deducir o significado etimolóxico dun termo de uso común e inferir o significado de termos de nova aparición ou procedentes de léxico especializado aplicando estratexias de recoñecemento de étimos e formantes gregos atendendo aos cambios fonéticos, morfolóxicos ou semánticos que tivesen lugar.	Deducir o significado etimolóxico dun termo de uso común e inferir o significado de termos de nova aparición.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.1 - Interpretar e comentar textos e fragmentos literarios de diversa índole e de crecente complexidade, aplicando estratexias de análise e reflexión que impliquen mobilizar a propia experiencia, comprender o mundo e a condición humana e desenvolver a sensibilidade estética e o hábito lector.	Interpretar e comentar textos e fragmentos literarios de diversa índole e de crecente complexidade.		
CA3.2 - Analizar e explicar os xéneros, temas, tópicos e valores éticos ou estéticos de obras ou fragmentos literarios gregos comparándoos con obras ou fragmentos literarios de épocas e culturas posteriores, desde un enfoque intertextual.	Analizar e explicar os xéneros, temas, tópicos e valores éticos ou estéticos de obras ou fragmentos literarios gregos.		
CA3.3 - Identificar e definir palabras gregas que designan conceptos fundamentais para o estudo e comprensión da civilización helena, e que implican coñecementos léxicos e culturais.	Identificar e definir palabras gregas que designan conceptos fundamentais para o estudo e comprensión da civilización helena		
CA1.3 - Revisar e emendar de maneira progresivamente autónoma as propias traducións e as dos compañeiros e compañeiras, realizando propostas de mellora e argumentando os cambios con terminoloxía especializada a partir da reflexión lingüística.	Revisar e emendar de maneira progresivamente autónoma as propias traducións.		
CA1.5 - Rexistrar os progresos e dificultades de aprendizaxe da lingua grega, seleccionando as estratexias máis adecuadas e eficaces para superar esas dificultades e consolidar a súa aprendizaxe, realizando actividades de planificación da propia aprendizaxe, autoavaliación e coavaliación, como as propostas no Portfolio Europeo das Linguas (PEL) ou nun diario de aprendizaxe, facéndoos explícitos e compartíndoos.	Rexistrar os progresos e dificultades de aprendizaxe da lingua grega, seleccionando as estratexias máis adecuadas e eficaces para superar esas dificultades.		
CA1.6 - Interpretar e comentar textos e fragmentos literarios de diversa índole e de crecente complexidade, aplicando estratexias de análise e reflexión que impliquen mobilizar a propia experiencia, comprender o mundo e a condición humana e desenvolver a sensibilidade estética e o hábito lector.	Interpretar e comentar textos e fragmentos literarios de diversa índole e de crecente complexidade.	TI	29
CA1.7 - Extraer, analizar e reflectir oralmente ou, preferentemente, por escrito e, a poder ser, en grego, mediante paráfrases simples, as ideas principais dos textos obxecto de traballo.	Extraer, analizar e reflectir oralmente ou, preferentemente, por escrito e, a poder ser, en grego, mediante paráfrases simples, as ideas principais dos textos obxecto de traballo.		
CA1.8 - Planificar e participar, cando se considere necesario, en diálogos breves e sinxelos sobre os contidos dos textos obxecto de traballo, coa finalidade de facilitar a súa comprensión integral.	Participar en diálogos breves e sinxelos en grego sobre os contidos dos textos obxecto de traballo, coa finalidade de facilitar a súa comprensión integral.		
CA2.3 - Analizar criticamente prexuizos e estereotipos lingüísticos adoptando unha actitude de respecto e valoración da diversidade como riqueza cultural, lingüística e dialectal.	Analizar criticamente prexuizos e estereotipos lingüísticos.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.4 - Investigar aspectos do legado da civilización grega no ámbito persoal, relixioso e sociopolítico localizando, seleccionando, contrastando e reelaborando información procedente de diferentes fontes, calibrando a súa fiabilidade e pertinencia e respectando os principios de rigor e propiedade intelectual.	Investigar aspectos do legado da civilización grega no ámbito persoal, relixioso e sociopolítico, seleccionando, contrastando e reelaborando información procedente de diferentes fontes.		
CA4.2 - Identificar e explicar o legado material e inmaterial da civilización grega como fonte de inspiración, analizando producións culturais e artísticas posteriores.	Identificar e explicar o legado material e inmaterial da civilización grega como fonte de inspiración, analizando producións culturais e artísticas posteriores.		
CA4.3 - Investigar o patrimonio histórico, arqueolóxico, artístico e cultural herdado da civilización grega, actuando de forma adecuada, empática e respectuosa e interesándose polos procesos de preservación e por aquelas actitudes cívicas que aseguran a súa sostibilidade.	Investigar o patrimonio histórico, arqueolóxico, artístico e cultural herdado da civilización grega.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Unidades lingüísticas da lingua grega. - Concepto de lingua flexiva: flexión nominal e pronominal (sistema casual e declinacións); flexión verbal (afondamento na tipoloxía do verbo grego). - Sintaxe oracional: afondamento nas funcións básicas e sintaxe dos casos. - Estruturas oracionais. A concordancia e a orde de palabras en oracións simples e oracións compostas. - A tradución: técnicas, procesos e ferramentas. - A análise morfosintáctica como ferramenta de tradución. - Aceptación do erro como parte do proceso de aprendizaxe e actitude positiva de superación. - Destrezas comunicativas do uso da lingua grega. - Estratexias para a planificación e produción de textos orais ou, preferentemente, escritos. - Funcións comunicativas adecuadas aos textos obxecto de traballo: reformular e/ou resumir textos escritos. - Léxico común nos textos e autores obxecto de traballo, así como fraseoloxía básica para a expresión oral en grego de preguntas básicas sobre o contido do texto e/ou a gramática. - Estratexias básicas conversacionais para iniciar, manter e rematar a comunicación, tomar e ceder a palabra, pedir e dar aclaracións e explicacións etc. - Léxico grego e plurilingüismo. - Procedementos de composición e derivación na formación de palabras gregas. - Lexemas, prefixos e sufixos de orixe grega no léxico de uso común e nos léxicos especializados doutros campos. - Significado e definición de léxico nas linguas do repertorio lingüístico do alumnado, reflexión sobre o significado etimolóxico e o significado semántico.

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Técnicas para a elaboración de familias léxicas e dun vocabulario básico grego de frecuencia. - O significado etimolóxico das palabras e recoñecemento da importancia do uso adecuado do vocabulario como instrumento básico na comunicación. - Respecto por todas as linguas e aceptación das diferenzas culturais das xentes que as falan. - Expresións e léxico específico básico para reflexionar e compartir a reflexión sobre a comunicación, a lingua, a aprendizaxe e as ferramentas de comunicación e aprendizaxe (metalinguaxe). - Etapas, vías e soportes de transmisión da literatura grega. - Principais xéneros e autores da literatura grega: orixe, tipoloxía, cronoloxía, características, temas, motivos e tradición. - Técnicas para o comentario e análise lingüística e literaria dos textos literarios gregos. - Recepción da literatura grega: influencia na literatura latina e na produción cultural europea, nocións básicas de intertextualidade, imitatio, aemulatio, interpretatio, allusio. - Analoxías e diferenzas entre os xéneros literarios gregos e os da literatura actual. - A literatura como fonte de pracer e de coñecemento do mundo. - A mitoloxía clásica e a súa persistencia en manifestacións literarias e artísticas. - As representacións e festivais teatrais, a súa evolución e persistencia na actualidade.

UD	Título da UD	Duración
3	Gramática e textos III. Morfoloxía verbal: as formas non persoais do verbo. Construcións sintácticas gregas: o xenitivo absoluto. Os textos da selecta da CiUGA. A comedia e a historiografía.	40

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.1 - Realizar traducións directas e/ou inversas de textos ou fragmentos de dificultade adecuada e progresiva con corrección ortográfica e expresiva, identificando e analizando unidades lingüísticas regulares da lingua e apreciando variantes e coincidencias con outras linguas coñecidas.	Realizar traducións directas e/ou inversas de textos de dificultade adecuada realizando análise sintáctica e apreciando variantes e coincidencias con outras linguas coñecidas.	PE	78
CA1.4 - Realizar a lectura directa de textos gregos de dificultade adecuada identificando as unidades lingüísticas máis frecuentes da lingua grega, comparándoas coas das linguas do repertorio lingüístico propio e asimilando os aspectos morfolóxicos, sintácticos e léxicos do grego.	Realizar a lectura directa de textos gregos de dificultade adecuada identificando as unidades lingüísticas máis frecuentes da lingua grega, asimilando os aspectos morfolóxicos, sintácticos e léxicos do grego.		
CA2.1 - Deducir o significado etimolóxico dun termo de uso común e inferir o significado de termos de nova aparición ou procedentes de léxico especializado aplicando estratexias de recoñecemento de étimos e formantes gregos atendendo aos cambios fonéticos, morfolóxicos ou semánticos que tivesen lugar.	Deducir o significado etimolóxico dun termo de uso común e inferir o significado de termos de nova aparición.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.4 - Crear textos individuais ou colectivos con intención literaria e conciencia de estilo, en distintos soportes e con axuda doutras linguaxes artísticas e audiovisuais, a partir da lectura de obras ou fragmentos significativos da civilización e da cultura gregas como fonte de inspiración.	Crear textos individuais ou colectivos con intención literaria e conciencia de estilo a partir da lectura de obras ou fragmentos significativos da civilización e da cultura gregas como fonte de inspiración.		
CA3.1 - Interpretar e comentar textos e fragmentos literarios de diversa índole e de crecente complexidade, aplicando estratexias de análise e reflexión que impliquen mobilizar a propia experiencia, comprender o mundo e a condición humana e desenvolver a sensibilidade estética e o hábito lector.	Interpretar e comentar textos e fragmentos literarios de diversa índole e de crecente complexidade.		
CA3.2 - Analizar e explicar os xéneros, temas, tópicos e valores éticos ou estéticos de obras ou fragmentos literarios gregos comparándoos con obras ou fragmentos literarios de épocas e culturas posteriores, desde un enfoque intertextual.	Analizar e explicar os xéneros, temas, tópicos e valores éticos ou estéticos de obras ou fragmentos literarios gregos.		
CA3.3 - Identificar e definir palabras gregas que designan conceptos fundamentais para o estudo e comprensión da civilización helena, e que implican coñecementos léxicos e culturais.	Identificar e definir palabras gregas que designan conceptos fundamentais para o estudo e comprensión da civilización helena		
CA1.2 - Seleccionar de maneira progresivamente autónoma o significado apropiado de palabras polisémicas e xustificar a decisión, tendo en conta a información cotextual ou contextual e utilizando ferramentas diversas de apoio ao proceso de tradución en distintos soportes.	Seleccionar de maneira progresivamente autónoma o significado apropiado de palabras, tendo en conta a información cotextual ou contextual.		
CA1.3 - Revisar e emendar de maneira progresivamente autónoma as propias traducións e as dos compañeiros e compañeiras, realizando propostas de mellora e argumentando os cambios con terminoloxía especializada a partir da reflexión lingüística.	Revisar e emendar de maneira progresivamente autónoma as propias traducións.		
CA1.5 - Rexistrar os progresos e dificultades de aprendizaxe da lingua grega, seleccionando as estratexias máis adecuadas e eficaces para superar esas dificultades e consolidar a súa aprendizaxe, realizando actividades de planificación da propia aprendizaxe, autoavaliación e coavaliación, como as propostas no Portfolio Europeo das Linguas (PEL) ou nun diario de aprendizaxe, facéndoos explícitos e compartíndoos.	Rexistrar os progresos e dificultades de aprendizaxe da lingua grega, seleccionando as estratexias máis adecuadas e eficaces para superar esas dificultades.	TI	22
CA1.6 - Interpretar e comentar textos e fragmentos literarios de diversa índole e de crecente complexidade, aplicando estratexias de análise e reflexión que impliquen mobilizar a propia experiencia, comprender o mundo e a condición humana e desenvolver a sensibilidade estética e o hábito lector.	Interpretar e comentar textos e fragmentos literarios de diversa índole e de crecente complexidade.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.4 - Investigar aspectos do legado da civilización grega no ámbito persoal, relixioso e sociopolítico localizando, seleccionando, contrastando e reelaborando información procedente de diferentes fontes, calibrando a súa fiabilidade e pertinencia e respectando os principios de rigor e propiedade intelectual.	Investigar aspectos do legado da civilización grega no ámbito persoal, relixioso e sociopolítico, seleccionando, contrastando e reelaborando información procedente de diferentes fontes.		
CA4.2 - Identificar e explicar o legado material e inmaterial da civilización grega como fonte de inspiración, analizando producións culturais e artísticas posteriores.	Identificar e explicar o legado material e inmaterial da civilización grega como fonte de inspiración, analizando producións culturais e artísticas posteriores.		
CA4.4 - Explorar o legado grego na contorna do alumnado, aplicando os coñecementos adquiridos e reflexionando sobre as implicacións dos seus distintos usos, dando exemplos da persistencia da Antigüidade clásica na súa vida cotiá e presentando os seus resultados a través de diferentes soportes.	Explorar o legado grego na contorna do alumnado, dando exemplos da persistencia da Antigüidade clásica na súa vida cotiá.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Unidades lingüísticas da lingua grega. - Concepto de lingua flexiva: flexión nominal e pronominal (sistema casual e declinacións); flexión verbal (afondamento na tipoloxía do verbo grego). - Sintaxe oracional: afondamento nas funcións básicas e sintaxe dos casos. - Estruturas oracionais. A concordancia e a orde de palabras en oracións simples e oracións compostas. - Formas nominais do verbo. - A tradución: técnicas, procesos e ferramentas. - A análise morfosintáctica como ferramenta de tradución. - Estratexias de tradución: formulación de expectativas a partir, entre outros, da contorna textual e do propio texto, do contexto, do coñecemento do tema, da descrición da estrutura e xénero, das peculiaridades lingüísticas dos textos traducidos, dos erros frecuentes de tradución e técnicas para os evitar. - Ferramentas de tradución. - Lectura comparada de diferentes traducións e comentario de textos bilingües a partir de terminoloxía metalingüística. - Recursos estilísticos frecuentes e a súa relación co contido do texto. - Estratexias básicas de retroversión de textos breves. Afondamento no uso de expresións idiomáticas. - A tradución como instrumento que pode favorecer o razoamento lóxico, a resolución de problemas e a capacidade de análise e síntese. - Aceptación do erro como parte do proceso de aprendizaxe e actitude positiva de superación. - Estratexias e ferramentas, analóxicas e dixitais, individuais e cooperativas, para a autoavaliación, a coavaliación e a autorreparación. - Destrezas comunicativas do uso da lingua grega.

Contidos

- Léxico común nos textos e autores obxecto de traballo, así como fraseoloxía básica para a expresión oral en grego de preguntas básicas sobre o contido do texto e/ou a gramática.
- Estratexias básicas conversacionais para iniciar, manter e rematar a comunicación, tomar e ceder a palabra, pedir e dar aclaracións e explicacións etc.
- Léxico grego e plurilingüismo.
- Procedementos de composición e derivación na formación de palabras gregas.
- Lexemas, prefixos e sufixos de orixe grega no léxico de uso común e nos léxicos especializados doutros campos.
- Significado e definición de léxico nas linguas do repertorio lingüístico do alumnado, reflexión sobre o significado etimolóxico e o significado semántico.
- Técnicas para a elaboración de familias léxicas e dun vocabulario básico grego de frecuencia.
- O significado etimolóxico das palabras e recoñecemento da importancia do uso adecuado do vocabulario como instrumento básico na comunicación.
- Ferramentas analóxicas e dixitais para a aprendizaxe, a comunicación e o desenvolvemento de proxectos con estudantes de grego no ámbito transnacional.
- Expresións e léxico específico básico para reflexionar e compartir a reflexión sobre a comunicación, a lingua, a aprendizaxe e as ferramentas de comunicación e aprendizaxe (metalinguaxe).
- Etapas, vías e soportes de transmisión da literatura grega.
- Principais xéneros e autores da literatura grega: orixe, tipoloxía, cronoloxía, características, temas, motivos e tradición.
- Técnicas para o comentario e análise lingüística e literaria dos textos literarios gregos.
- Analogías e diferenzas entre os xéneros literarios gregos e os da literatura actual.
- Introducción á crítica literaria.
- A literatura como fonte de pracer e de coñecemento do mundo.
- Respecto da propiedade intelectual e dereitos de autor sobre as fontes consultadas e contidos utilizados: ferramentas para o tratamento de datos bibliográficos e recursos para evitar o plaxio.
- A mitoloxía clásica e a súa persistencia en manifestacións literarias e artísticas.
- As representacións e festivais teatrais, a súa evolución e persistencia na actualidade.
- Técnicas de debate e de exposición oral.

4.1. Concrecións metodolóxicas

A materia de Grego II, como outras materias de 2º de Bacharelato, ten varios condicionamentos importantes:

1. As eixencias das ABAU e a tipoloxía dos contidos que veñen dados polas cuestións das propias desta proba: repaso de morfosintaxe e explicación de novos contidos, tradución e comprensión de textos seleccionados dos autores propostos, literatura e lecturas, etimoloxía e helenismos.
2. A limitación de tempo, reducido a un máximo de 116 sesións.
3. A metodoloxía empregada en Grego I.
4. O propio currículo da materia

Metodoloxía para a parte das unidades de contidos morfosintácticos:

En 2º de Bacharelato cómpre facer, por unha banda, un labor de repaso e de ampliación destes contidos, e, pola outra, unha cambio de enfoque á hora de tratalos, pois se ben en 1º de Bacharelato, curso no que se emprega o

enfoque comunicativo e a metodoloxía activa, non se fai especial fincapé no estudio sistemático e profundo da morfoloxía e a sintaxe, agora hai que proceder a observar a lingua grega baixo este prisma, novo para o alumnado.

Metodoloxía para as partes das unidades dedicadas ao estudio da etimoloxía

Estes contidos xa veñen sendo traballados dende o curso de Grego I e o que se lle pide ao alumnado é que atope e explique helenismos derivados de palabras gregas dunha listaxe proposta polo grupo de traballo tomadas dos textos obxecto de tradución e comprensión xunto con algunhas que teñen unha fecunda familia de neoloxismos. A medida que eses termos vaian aparecendo nos textos, realizarase a explicación e a recompilación de helenismos relacionados, non só na lingua de uso do alumnado.

Metodoloxía para as partes das unidades de comprensión e tradución de textos

Neste aspecto tamén se procederá a un paulatino cambio na forma de traballar co texto, partindo do procedemento co que se traballa en 1º de Bacharelato (lectura en voz alta, comprensión do texto a través de preguntas formuladas en grego polo profesorado sobre o contido, cuxa solución estará no propio texto, paráfrases en grego do contido do texto, etc.) avanzarase cara un método máis parecido ao da gramátia-tradución, baseado na exhaustiva análise morfosintáctica das palabras e na tradución ao galego ou ao castelán do texto en cuestión.

Metodoloxía para as partes das unidades de literatura

Explicación teórica por parte do profesor e lectura conxunta de textos en voz alta na aula, así como de forma individual na casa, que logo deberán presentar na aula ao restos dos compañeiros e analizar en base á información teórica proporcionada anteriormente polo profesor.

4.2. Materiais e recursos didácticos

Denominación
José María Pabón de Urbina: Diccionario manual Griego clásico-Español. Vox-Bibliograf, Barcelona, 2014.
Juan Coderch Sancho: Diccionario español-griego. Ediciones Clásicas, Madrid, 1997.
A traxedia e/ou comedia a cuxa representación se acuda no Festival de Teatro Grecolatino organizado pola SEEC como unha forma de aproximación ao mundo teatral.
Homero: Ilíada
Antoloxía da poesía lírica: Safo, Arquíloco e Anacreonte.
Sófoles: Edipo rei.
Aristófanes: Asembleístas.

LIBRO DE TEXTO

- Λίγος, de Santiago Carbonell (Ed. Cultura Clásica, 2023).

LIBROS DE LECTURA

Para as UD de literatura (épica, lírica, teatro) haberá as correspondentes lecturas das que ademais se examina o alumnado nas probas das ABAU. Incluímos tamén as lecturas das obras representadas no Festival de Teatro Grecolatino.

DICIONARIOS

Usaremos o diccionario VOX en papel ou en formato dixital. Tamén será útil un diccionario de español-grego para a elaboración de textos e comentarios en grego. Destes e doutros dicionarios usaremos tamén a versión dixital cuxos enlaces poden verse a continuación.

OUTROS RECURSOS

- Recursos en rede asociados cos métodos descritos:

<https://www.dicciogriego.es/>
<https://www.perseus.tufts.edu/>
http://www.epapontevedra.com/documentos/latinegrego/grego/Diccionario_vox_griego_clasico-esp.pdf
<http://aliso.pntic.mec.es/agalle17/logos/inicio.html>
<http://etimologias.dechile.net/>
 - Acceso á aula virtual do IES.

5.1. Procedemento para a avaliación inicial

INTRODUCCIÓN

A materia de Grego II de 2.º de bacharelato é unha materia de continuidade, polo que o alumnado xa terá cursado Grego I e será coñecido para o profesorado. Porén, pode ocorrer que a persoa docente sexa de nova incorporación no centro e non coñeza o alumnado ou que se incorpore ao grupo alumnado que cursara Grego I noutro centro ou ben que non cursara Grego I en 1.º de bacharelato por cursar outro itinerario de bacharelato. Neses casos pode ser necesaria a avaliación inicial e a comunicación co Departamento de Orientación para obter información sobre o alumnado.

OBXECTIVOS

- 1.º Identificar e determinar o nivel de coñecementos de todo o alumnado que non cursara no centro o ano anterior a materia de Grego I.
- 2.º Coñecer as motivacións do alumnado para escoller a materia de Grego II. Aínda que isto xa se fixo en 1.º, é importante volver preguntar por este aspecto dado que é moi frecuente que se produzan cambios de motivacións e/ou obxectivos que pode ser relevante coñecer.
- 3.º Identificar o alumnado con necesidade específica de apoio educativo (ACNEAE).
- 4.º Identificar o alumnado repetidor.

INSTRUMENTOS

1. Actas e memoria do departamento do curso anterior.
2. Cuestionario escrito no que o alumnado debe responder a preguntas relacionadas cos catro obxectivos apuntados anteriormente.
3. Diálogo informal co alumnado os primeiros días de aula.

5.2. Criterios de cualificación e recuperación

Pesos dos instrumentos de avaliación por UD:

Unidade didáctica	UD 1	UD 2	UD 3	Total
Peso UD/ Tipo Ins.	17	33	50	100
Proba escrita	67	71	78	74
Táboa de indicadores	33	29	22	26

Criterios de cualificación:

CUALIFICACIÓN DA AVALIACIÓN

Ao longo de cada trimestre faranse varias probas obxectivas que nos permitan medir o grao de obxectivos alcanzados na UD correspondente. A maiores tamén se conmesurará a adquisición de coñecementos por parte do alumnado a través de táboas de indicadores aplicables a tarefas realizadas ao longo do trimestre, xa sexa na aula, xa sexa na casa. Por último, empregaremos outra táboa de indicadores para avaliar unha exposición que cada alumno terá que facer sobre unha lectura relacionada cos contidos da materia.

A cualificación final de cada avaliación, pois, será froito do cálculo dos seguintes factores aplicando a fórmula que figura máis abaixo:

α = Nota media das probas obxectivas que se realicen durante o trimestre.

β = Nota media das tarefas puntuables realizadas na aula

γ = Nota media das tarefas puntuables realizada na casa

δ = Nota da exposición sobre unha obra de lectura

Fórmula para o cálculo da nota de cada trimestre: $(\alpha \times 7,5) + (\beta \times 1) + (\gamma \times 1) + (\delta \times 0,5) : 10$

As probas escritas serán fixadas coa suficiente antelación acordando a data entre o alumnado e o profesorado da materia. En caso de que non haxa acordo prevalecerá a decisión do profesor, quen seguirá criterios didácticos ao respecto.

CUALIFICACIÓN FINAL

A cualificación final será o resultado da media ponderada das tres avaliacións segundo a seguinte fórmula: $(1.ª \text{ aval.} \times 1) + (2.ª \text{ aval.} \times 2) + (3.ª \text{ aval.} \times 3) : 6$

A 1.ª avaliación achega o 16,66 % da cualificación final.

A 2.ª avaliación achega o 33,33 % da cualificación final.

A 3.ª avaliación achega o 50 % da cualificación final.

IMPORTANTE

1. As cualificacións que se han utilizar para o cálculo da cualificación final han ser as reais obtidas da aplicación das fórmulas matemáticas e non os enteiros que por lei deben aparecer no boletín.

2. Todas as cualificacións que cheguen na súa aproximación decimal a 5 ou pasen de 5, poderán ser redondeadas no seguinte enteiro, sempre e cando a persoa docente considere que esta aproximación ha redundar nun beneficio para o alumando (exemplo: unha alumna que ten como media da 1.ª avaliación 6,57 poderá ter no boletín un 7, se así o considera oportuno a persoa docente, mais tendo en conta que para efectos de medias a que realmente se vai empregar é 6,57). Isto tamén rexe para a cualificación final.

INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN

1. Probas escritas. Hanse adaptar aos contidos das unidades didácticas que se avalíen.

2. Táboa de indicadores. As variedades máis usadas serán a rúbrica e a lista de cotexo.

Criterios de recuperación:

Recuperación de avaliacións suspensas:

1ª e 2ª avaliación: Dado o carácter progresivo da materia, enténdese que a superación das unidades posteriores supón a superación das anteriores. Non se realizarán, por tanto, probas de recuperación de avaliacións suspensas trimestralmente.

3ª avaliación. O alumnado que suspenda a 3ª avaliación e que previsiblemente por esta causa non poida aprobar a materia na convocatoria ordinaria, terá ocasións de realizar in extremis unha única proba de recuperación consistente nun exame segundo o modelo ABAU, que englobaría, ao igual que ditas probas, non só a materia impartida na 3ª avaliación, senón a de todo o curso. É esta proba de recuperación, así pois, unha caste de proba extraordinaria adiantada, para darlle unha posibilidade máis ao alumnado de concorrer ás ABAU na convocatoria de xuño.

Avaliación extraordinaria:

Se ao termo da avaliación ordinaria un alumno acada unha cualificación na nota final inferior a 5 puntos e tampouco logra superar a proba modelo ABAU anteriormente mencionada, daquela terá a materia suspensa. En tal caso sempre disporá da oportunidade de presentarse á convocatoria extraordinaria, que terá lugar nas datas sinaladas pola Xefatura de Estudos para os efectos e consistirá nunha proba escrita dunha natureza semellante ás realizadas ao longo do curso, pero que englobará a totalidade da materia.

6. Medidas de atención á diversidade

O principal obxectivo destas medidas é o seguimento do alumnado que require unha atención especial en función das súas características, motivacións ou circunstancias educativas e persoais, e o de aquel alumnado que permanece un ano máis no mesmo curso.

Sendo o Grego II unha materia de opción de modalidade que o alumnado escolle de forma voluntaria, xa constitúe unha das vías que establecen resposta á diversidade de intereses e necesidades do alumnado. Con carácter xeral a ensinanza debe ter unha natureza individualizada, que tome en consideración o punto de partida de cada alumno ou alumna, traballando na medida do posible de xeito particular sobre a súa motivación, os seus intereses e as súas capacidades de aprendizaxe. Neste sentido débese prestar atención especial ao alumnado con necesidades específicas de apoio educativo. De xeito ordinario adoptaranse unha serie de medidas encamiñadas a previr ou compensar dificultades leves mediante a adecuación do currículo vixente, sen alterar ningún dos seus elementos prescritivos, co fin de que a diversidade do alumnado acade as capacidades establecidas nos obxectivos. Logo da avaliación inicial e seguindo as indicacións do Departamento de Orientación, adoptaranse medidas como:

- Adecuación da estrutura organizativa do centro (horarios, agrupamentos, espazos) e da organización e xestión da aula ás características do alumnado. Trátase neste punto, por exemplo, da colocación do alumnado na aula (proximidade á persoa docente, agrupación en parellas, etc.)
- Adecuación da programación didáctica ao contorno e ao alumnado. Este punto é básico e debe determinar dende o primeiro momento a programación de todas as materias do centro.
- Adaptación dos tempos e instrumentos ou procedementos de avaliación. Esta medida será unha das máis frecuentes e de fácil aplicación.
- Programas de recuperación. A elaboración dun programa específico para recuperar as avaliacións e tamén a materia no seu conxunto debe ser unha medida a considerar no caso de alumnado con necesidades específicas de apoio educativo.
- Reunións periódicas do equipo docente convocadas polo profesorado titor. Seguimento de casos e intervención cando a situación o aconselle.

Estas medidas poderanse tomar nos seguintes casos:

- alumnado con altas capacidades intelectuais.
- alumnado con necesidades específicas de apoio educativo.
- alumnado con integración tardía no sistema educativo.
- alumnado que permanece máis dun ano no mesmo curso.

En todo caso, a posta en práctica destas medidas ou de calquera outra non relacionada anteriormente deberá facerse baixo a supervisión e en estreita colaboración co Departamento de Orientación e o resto do equipo docente.

7.1. Concreción dos elementos transversais

	UD 1	UD 2	UD 3
ET.1 - A comprensión lectora.	X	X	X
ET.2 - A expresión oral e escrita.	X	X	X
ET.3 - A comunicación audiovisual.	X		
ET.4 - A competencia dixital.	X	X	X
ET.5 - O emprendemento social e empresarial.		X	

	UD 1	UD 2	UD 3
ET.6 - O fomento do espírito crítico e científico.	X	X	X
ET.7 - A educación emocional e en valores.	X	X	X
ET.8 - A igualdade de xénero.	X	X	X
ET.9 - A creatividade.	X	X	X
ET.10 - A educación para a paz.	X	X	X

Observacións:

Os elementos transversais son valores que teñen unha traxectoria histórica e, baixo o exemplo civilizador do mundo clásico, intégranse no currículo desde a perspectiva dos contidos de Grecia e Roma e tradúcense nunha vontade permanente de exemplificar a través deles e destacar o respecto a dereitos e liberdades fundamentais, á participación, á liberdade, á xustiza, á igualdade, ao pluralismo político, á paz e á democracia, desenvolvendo a través da metodoloxía do currículo unha educación para a convivencia e o respecto nas relacións interpersoais, impulso da igualdade real e efectiva entre mulleres e homes, a tolerancia e o recoñecemento da diversidade e rexeitamento a calquera forma de violencia.

É importante mencionar o interese que a metodoloxía do currículo ten en educar a capacidade de escoita activa, a empatía e o diálogo. Igualmente o autocontrol no uso das tecnoloxías da información e a comunicación, a convivencia e os hábitos de vida saudable, motivando o espírito emprendedor que xera un emprego sostible a través dunha posta en valor e uso respectuoso da herdanza clásica que o rico patrimonio clásico atesoura.

Como eixes vertebradores deste apartado, teranse en conta a comprensión lectora, a expresión oral e escrita, a comunicación audiovisual, as tecnoloxías da información e a comunicación, o emprendemento, a educación emocional, a igualdade de xénero e a creatividade.

7.2. Actividades complementarias

Actividade	Descrición	1º trim.	2º trim.	3º trim.
1. Organización dunha exposición microlóxica no centro.	Saída a recoller cogomelos para posteriormente clasificalos e estudar a etimoloxía dos seus nomes	X		
2. Festival de teatro grecolatino.	Asistencia ás obras de teatro clásico e visita á cidade que alberga o Festival, no mes de marzo, normalmente.		X	

Observacións:

Asistencia a algunha outra actividade como exposicións, charlas ou acontecementos que poidan xurdir durante o curso.

8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro

Indicadores de logro
Adecuación da programación didáctica e da súa propia planificación ao longo do curso académico
1 Planificación adecuada: número, duración das actividades, coherencia e nivel de dificultade.
Metodoloxía empregada
2 Grao de motivación logrado na aula, participación e progreso do alumnado e valoración de resultados finais.
Organización xeral da aula e o aproveitamento dos recursos
3 Obxectivos alcanzados e selección de contidos.
4 Pertinencia e accesibilidade dos materiais utilizados.
Medidas de atención á diversidade
5 Resultado das medidas de atención á diversidade.
Coordinación co resto do equipo docente e coas familias ou as persoas titoras legais
6 Tratamento dos elementos transversais e actividades complementarias.

Descrición:

En canto ao indicador 1 usarase unha folla de rexistro en distintos momentos do curso, especialmente ao remate de cada unidade didáctica e unha enquisa con preguntas directas ao alumnado para valorar os elementos positivos e negativos.

Para o indicador 2 usaremos cuestionarios ao alumnado que pasaremos ao final de cada trimestre para ver a evolución do proceso. Ademais, os resultados de aprendizaxe en cada avaliación, serán analizados para comprobar que estamos conseguindo os obxectivos.

Avaliaremos o proceso de ensino e a práctica docente utilizando rúbricas para os indicadores do grupo 3 a 6 ao final de curso.

A información obtida permitiranos realizar o contraste da práctica educativa co programado, a fin de realizar a revisión e, se fose necesario, a modificación das decisións que adoptásemos.

8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora

A nosa programación constitúese como un instrumento vivo que o docente seguirá como marco de referencia e que permite introducir as correccións e melloras pertinentes, evitando así as improvisacións. Todo iso conseguirase seguindo as directrices desenvolvidas nos puntos e elementos anteriores dunha maneira flexible e adaptándose ás circunstancias concretas do centro e do alumnado.

A programación, nos puntos que se estime, revisárase nas reunións que o Departamento celebra, como mínimo cada mes, especialmente despois de analizar os resultados de cada unha das avaliacións, así como en calquera momento no que os membros do Departamento o consideren oportuno. Calquera cambio que se realice será comunicado aos membros da comunidade educativa que se vexan afectados.

Os elementos que serán revisados de maneira especial serán os seguintes:

- Número de sesións previstas e número de sesións utilizadas en cada UD.
- Orde dos contidos explicados.
- Actividades realizadas.
- Grao de cumprimento da UD.
- Obxectivos alcanzados.
- Propostas de mellora.

Estes cambios e adaptacións serán recollidos nas correspondentes actas de reunión, no apartado de seguimento da propia plataforma Proens e posteriormente na memoria final de curso.

Na derradeira reunión de departamento recolleranse as propostas de mellora de cara a modificar e mellorar a programación da materia no vindeiro curso.

9. Outros apartados